

Ngày 27/3/1946, Chủ tịch Hội Chí Minh ký sắc lệnh số 38 về việc thành lập Nha Thanh niên và thể thao (trước đó có Bộ Thanh niên và thể thao). Nhiệm vụ chủ yếu cho: Nha thanh niên và thể thao xúc tiến chuần chỉnh thành lập Đoàn Thanh niên Việt Nam nhằm đáp ứng yêu cầu đoàn kết, tập hợp mọi tầng lớp thanh niên Việt Nam phục vụ sự nghiệp “kháng chiến và kiến quốc”.

Tháng 6/1946, Tổng đoàn Thanh niên Việt Nam ra đời, sau đổi tên thành Liên đoàn Thanh niên Việt Nam, là một tổ chức riêng rẽ cho mọi thanh niên yêu nước tổ chức vào hàng ngũ của Liên đoàn do Đoàn Thanh niên của quốc gia làm nòng cốt.

Ngay sau khi ra đời, Liên đoàn thanh niên Việt Nam tuyên bố gia nhập một phần Việt Minh. Liên đoàn kêu gọi và động viên các tầng lớp thanh niên tham gia các phong trào lớn do Chủ tịch Hội Chí Minh và Chính phủ đưa ra.

Với khẩu hiệu “Tóc đũa, tóc vàng”, Liên đoàn cùng Đoàn thanh niên của quốc gia tổ chức các “Đội sản xuất thanh niên” khắp thành thị và nông thôn. Đội sản xuất thanh niên tích cực khai hoang, vớt hóa, bèo và đê đê, trồng cây lương thực ngay để cứu đói cho đồng bào.

Liên đoàn thanh niên Việt Nam cùng Đoàn thanh niên của quốc gia động viên hàng chục vạn đoàn viên, hàng triệu viên trong các nước tham gia phong trào “Bình dân học vụ”, đi vớt nông thôn tổ chức dạy học cho người chưa biết chữ. Danh hiệu “Chiến sĩ diệt dốt” được Liên đoàn khen thưởng cho các cán bộ, hàng triệu viên mới được nhập học dạy chữ.

Liên đoàn thanh niên Việt Nam cùng Đoàn thanh niên của quốc gia động viên hàng vạn cán bộ, đoàn viên, hàng triệu viên tham gia xây dựng lực lượng vũ trang của nhà nước cách mạng và phát động phong trào “Nam tiến” sát cánh cùng đồng bào và thanh niên miền Nam chiến đấu chống thực dân Pháp xâm lược.

Trong dịp sang Pháp với tư cách là thành viên khách của Chính phủ Pháp, Chủ tịch Hội Chí Minh đã giới thiệu và sắp xếp ra đời của Liên đoàn thanh niên Việt Nam và những công việc của Liên đoàn với Liên đoàn thanh niên dân chúng thế giới (FMJD). Sau đó, Liên đoàn thanh niên Việt Nam được Liên đoàn thanh niên dân chúng thế giới kết nạp là thành viên chính thức từ năm 1946.

Trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp, Đoàn Thanh niên được thành lập ở hầu hết các địa phương trong cả nước.

Ngày 07/01/1947 Xứ ủy Nam Bộ đã lãnh đạo Hội nghị thành lập Liên đoàn thanh niên Việt Nam ở Nam Bộ.

Mùa hè năm 1949, tại Hội nghị thanh vấn toàn quốc, đồng chí Hoàng Quốc Việt đã truy cập tới chủ tịch của Bác Hồ và đồng chí Tổng Bí thư Trường Chinh về việc công tác và mở rộng tổ chức Liên đoàn thanh niên Việt Nam.

Cuối năm 1949 cho đến đầu năm 1950, Liên đoàn thanh niên Việt Nam Nam Bộ đã phát động cuộc đấu tranh rộng lớn trong các trường học ở Sài Gòn – Chợ Lớn, mà đỉnh cao là ngày 09/01/1950 với sự hy sinh anh dũng của học sinh Trần Văn Văn. Tháng 2/1950, trường đòi hỏi cải cách quản lý và sự lớn mạnh của phong trào thanh niên, Đoàn thanh niên công nhân và Liên đoàn thanh niên Việt Nam đã quyết định triệu tập Đại hội đại biểu toàn quốc Liên đoàn thanh niên Việt Nam. Đại hội họp tại huyện Đại Trù (Thái Nguyên) với 500 đại biểu từ miền đất nước, đưa yêu cầu xây dựng và công tác liên đoàn, mở rộng phong trào thi đua giỏi giang, đẩy mạnh công tác đại đoàn kết. Đại hội đã hiệp thương anh Nguyễn Chí Thanh – giám đốc Liên đoàn. Phát biểu tại Đại hội, Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn phải tích cực huy động đoàn kết, đại đoàn kết trong phong trào thanh niên, phải giúp đỡ lẫn nhau cùng tiến bộ.

Từ năm 1950 đến 5/1954, Liên đoàn thanh niên Việt Nam đã cùng Đoàn thanh niên công nhân phát động các phong trào lớn trong cả nước như: tổng quân giỏi giang lập công, đánh du kích, đấu tranh chống kháng cự, áp bức bóc lột trong vùng bị tạm chiếm, đấu tranh chống dốt chữ thanh niên đi lính, chống văn hóa nô dịch. Đặc biệt là Liên đoàn đã công nhân cán bộ, hội viên tham gia các đội dân công hỏa tuyến, nhất là tham gia các đội thanh niên xung phong, góp phần đắc lực làm nên chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ.